

تیم ملی در برابر تیم آمریکا: بازی تناقض‌های ایران

به قلم مهدی خلجی (/fa/experts/mhdy-khljy-0/)

۲ دسامبر ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/team-melli-vs-team-usa-irans-game-contradictions

(ar/policy-analysis/alfryq-alwtny-alayrany-mqabl-almntkhhb-alamryky-lbt-altnaqdat-alayranyt/)

درباره نویسنده

مهدی خلجی (/fa/experts/mhdy-khljy-0/)

مهدی خلجی عضو ارشد و هموند پژوهشی خانواده لیبتسکی در انستیتو واشنگتن پژوهشگر تشیع فلسفه و کارشناس سیاست ایران

تحلیل کوتاه

برخورد اغلب ریاکارانه رژیم با جام جهانی امسال در بازی با آمریکا به نقطه اوج خود می‌رسد ولی قطع نظر از نتیجه بازی در زمین پیروزی سیاسی دست‌یافتنی به نظر نمی‌رسد

در آستانه مسابقه سیاسی‌شده تیم ملی در برابر آمریکا در جام جهانی ایرانیان سراسر جهان بر سر نحوه برخورد با این رویداد دچار دودستگی شده‌اند. برخی ترجیح می‌دهند ورزش و تیم ملی را از سیاست دور نگه دارند اما دیگران از تیمی که به نظرشان «تیم حکومت» است حمایت نمی‌کنند. در هر دو صورت رفتار رژیم در برخورد با مسابقات قطر و احساسات مرتبط با آن در داخل کماکان ملغمه‌ای از تاکتیک‌های مشت آهنین ادعاهای مداخله‌گری [بیگانه] و تناقضات ایدئولوژیک خجالت‌آور است.

شاید روشن‌ترین تناقض را بتوان در تلاش‌های تهران برای نمایش تیم به عنوان یک سرمایه ملی دید که موفقیتش را باید به تلاش‌های یکپارچه همه شهروندان ایران نسبت داد. پروپاگاندایی که به موازات کارزار همه‌جانبه رژیم برای برانگیختن خشم مردم و بدنام‌سازی بخش بزرگی از آنان انجام می‌شود که در زمانی که امور مهم‌تری کشور را به لرزه انداخته به نظر می‌رسد حامی تیم ورزشی نیستند. بسیاری از این مردم به عنوان خائنانی جلوه داده می‌شوند که به دشمنان ایران خدمت می‌کنند و همزمان تهران سعی می‌کند این مسابقات را به مثابه عامل همگرایی ملی و نیز انحراف افکار عمومی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/politically-challenging-world-cup-iran>) استفاده کند. در عین حال اپوزیسیون جسورتر از همیشه به تکذیب هماهنگ ادعاهای دولت پرداخته و می‌گوید حمایت از تیم ملی فقط به نفع رژیم توتالیتر است چون مرزهای آشکار بین حامیان رژیم و مخالفان داخلی را کمرنگ می‌کند.

یکی از حرکت‌های تبلیغاتی مشخص که بی‌نتیجه از آب درآمد واکنش رژیم به پیروزی ایران در برابر ولز در بازی دوم تیم در گروه خود بود. بعد از آن بازی نیروهای پلیس در خیابان‌های تهران و دیگر شهرهای بزرگ همراه با تجهیزات ضد شورش مهیب خود ظاهر شدند. اما سعی کردند با پخش موسیقی و رقصیدن فضایی جشن‌گونه ایجاد کنند. برای بسیاری از مردم که شخصاً یا از تلویزیون شاهد چنین صحنه‌هایی بودند این نمایش‌ها جلوه‌ای ناشیانه و ریاکارانه داشت که بیانگر فقدان حس مشترک در رژیم و جدایی‌اش از مردمی بود که هفته‌ها شاهد خشونت بی‌رحمانه در همان خیابان‌ها بوده‌اند. این ریاکاری وقتی آشکارتر می‌شود که به یاد آوریم در جمهوری اسلامی این‌گونه نمایش‌های رقص در انظار عمومی معمولاً غیرقانونی است. ولی بسیاری از ایرانیان بی‌شک به یاد دارند که آیت‌الله روح‌الله خمینی معمولاً تناقضات ایدئولوژیک مشابه را توجیه می‌کرد و می‌گفت برای حفظ منافع رژیم اگر لازم باشد باید «شرب خمر کنید

و دروغ بگویند».

ماجراهای قطر باعث توجه منفی هم شده است از قرار برخی تماشاچیان به خاطر حمل شعارهای سیاسی یا پرچم‌های مربوط به اعتراضات از ورود به استادیوم‌ها منع شده‌اند در ۲۷ نوامبر بی‌بی‌سی فارسی یک فایل صوتی درز کرده را منتشر کرد (<https://www.bbc.com/persian/iran-63782072>) که گفته می‌شود در آن جانشین سازمان بسیج بنا به ادعا توضیح می‌دهد چگونه تهران برای زیر نظر گرفتن استادیوم‌های قطر برنامه‌ریزی کرده تا کنشگران ضد رژیم را ردگیری کند او همچنین ادعا می‌کند: «وزارت اطلاعات فهرستی را به قطر فرستاد تا بلیط تماشاچیان را که مورد تایید دولت نیستند باطل کند» به گفته او «قطر هم قول همکاری داد».

در جای دیگر رادیو فردا رسانه فارسی‌زبانی که از سوی دولت آمریکا تامین مالی می‌شود اخیراً گزارش داد (<https://www.radiofarda.com/a/fars-hacked-documents-on-football/32150699.html>) هکرها پیام‌های بین سپاه پاسداران و تیم ملی فوتبال را افشا کرده‌اند مطابق این پیام‌های درز کرده مدیریت تیم قول داده هم در جریان برگزاری مسابقات و هم در حین مصاحبه با رسانه‌های خبری فارسی‌زبان خارج از کشور به دستورات دستگاه امنیتی دولت عمل کند و از ایجاد مشکلات سیاسی برای رژیم بپرهیزد بنا به ادعا اسناد افشاشده همچنین نشان می‌دهد که مقامات امنیتی به نمایندگان مجلس ایران دستور داده‌اند که برای آن دسته از اعضای تیم که در همبستگی با معترضان در حرکات ضد رژیم شرکت کرده باشند اقدامات تنبیهی تعیین شود طرفه آنکه رژیم انقلابی ایران در اوایل تاسیس به نگرش پارانویذ خود به ورزش معروف بود به ویژه فوتبال که آن را اختراع فریبکارانه غرب می‌دانست تا امت مسلمان را تحت نام وفاداری به کشورهای خود از هم جدا کند اما در دوران رهبری علی خامنه‌ای این سیاست به دلایل متعدد تغییر قابل توجهی کرده است

نخست بعد از دهه اول جمهوری اسلامی که پر از فاجعه بود و مشخصه آن سال‌ها جنگ با عراق و سرخوردگی روزافزون از ادعاهای آرمانشهری ایدئولوژی حکومت تا حد زیادی جذابیت خود را از دست داد پاسخ رهبری به این زوال توسل به الگوی مرسوم رژیم‌های توتالیتر بود: یعنی تغییر فاحش با روی آوردن به ناسیونالیسم و قرار دادن آن در کانون پروپاگاندا مهندسی افکار عمومی و رفتار جمعی با گره زدن هویت رژیم به ایران و توجیه سرکوب مخالفان داخلی با عنوان دشمنان ایران

دوم رژیم پس‌انگ نتوانست در برابر وسوسه بهره‌برداری از منافع اقتصادی پرسود ورزش به ویژه فوتبال مقاومت کند حکومت بی‌اعتنا به عقبگرد ایدئولوژیک خود توسعه فوتبال را یکی از اولویت‌هایش برای حفظ کنترل بر امور مالی و فعالیت تیم‌ها قرار داد مدیریت باشگاه‌های ورزشی بزرگ ایران اساساً به سپاه پاسداران و نهادهای امنیتی رژیم سپرده شد تا مالکیت انحصاری دولت و خنثی‌سازی سیاسی ورزش با دور نگه داشتن آن از سوءاستفاده احتمالی از سوی دشمنان تضمین شود امروز بیش از ۹ درصد (<https://www.bbc.com/persian/sport-48503801>) تجارت فوتبال ایران تحت مالکیت و مدیریت مستقیم عناصر سپاه قرار دارد و مهدی تاج رئیس فدراسیون فوتبال کشور از فرماندهان سابق سپاه است

به همین نحو پوشش رسانه‌ای ایران طی جام جهانی امسال شدیداً از روزنامه *کیهان* بلندگوی خامنه‌ای پیروی کرده و مردم را به حمایت از تیم‌شان و شناخت «توطئه دشمن خارجی» برای خیانت به احساسات میهن‌دوستانه ایرانیان و آینده وطن مقدس‌شان ترغیب کرده است *کیهان* همچنین تلاش زیادی کرده تا اندازه و اهمیت اردوگاه «غیرحامیان» را اندک جلوه دهد و آن‌ها را افرادی ساده لوح نشان دهد که عزت و استقلال خود را به قدرت‌های خارجی باخته‌اند به علاوه این روزنامه برای منحرف کردن خوانندگان از جنجال داخلی و متقاعد کردن آن‌ها به اینکه رژیم با چالش‌هایی بسیار جدی‌تر از اعتراضات خیابانی «صرفاً» مشغول است پروپاگاندا ضد اسرائیلی خود را افزایش داده است مثلاً در شماره ۲۸ نوامبر سرمقاله‌ای با عنوان «جام جهانی نمایشگاه نفرت ملت‌ها از اسرائیل» منتشر کرد که بر تصور موهوم «دشمنی روزافزون بین مسلمانان و اسرائیل» در این مسابقات تمرکز داشت در این چارچوب مقاله مدعی است که شعار واقعی جام جهانی قطر باید «آزادی برای فلسطین» باشد

پیامدهای بازی آمریکا

به رغم بسیج چندوجهی که برشمرده شد مسابقه ایران با آمریکا چه برای رژیم و چه برای مردم ایران مسابقه بهنگامی نیست این آخرین مسابقه برای هر دو تیم در سطح گروهی آن‌هاست و با توجه به رده‌بندی هر دو تیم تا پیش از مسابقه تنها راه مطمئن برای صعود هر یک از این دو تیم به دور حذفی مسابقات کسب پیروزی کامل در این بازی است در شرایط عادی چنین لحظه رقابت‌آمیز چشمگیری تمام طرفداران ایران را در تمنای پیروزی متحد می‌کرد و امید به حذف «شیطان بزرگ» از رقابت‌ها نیز رویایی برای پروپاگاندا رژیم می‌بود در عوض میلیون‌ها ایرانی با اکراه تیم را بایکوت می‌کنند تا از جنبش اعتراضی دموکراتیک حفاظت کنند و رژیم نیز احتمالاً در این اضطراب به سر می‌برد که در صورت پیروزی تیم چگونه جشن‌های سراسری احتمالی را در خیابان‌هایی برگزار کند که هنوز در اشغال معترضان ضد رژیم است در حال حاضر ارگان‌های رسانه‌ای به تاکتیک‌های عملیات روانی متوسل شده‌اند از جمله تلاش برای تحریک مرئی

تیم ملی امریکا با سوال‌های سیاسی بی‌ربط در جریان مصاحبه مطبوعاتی پیش از بازی (مثل اینکه چرا ناوگان پنجم نیروی دریایی امریکا در خلیج فارس باقی مانده است).

در مورد واکنش آمریکا دولت بایدن تاکنون درباره مسابقه عمدتاً ساکت بوده است و مقامات تیم ملی آمریکا هم از اقدامات اعتراضی علیه تهران فاصله گرفته‌اند (مثل جنجال اخیر بر سر تغییر پرچم ایران در پست‌های شبکه اجتماعی تیم آمریکا). اما به طور سنتی سیاست‌گذاران آمریکا معمولاً رقابت‌های ورزشی با ایران را فرصتی برای دیپلماسی فرهنگی محسوب کرده‌اند پس دولت باید با دقت تصمیم بگیرد که چگونه با هر سناریوی احتمالی برخورد کند. از پیروزی آمریکا یا پیروزی ایران تا نتیجه‌ای کمتر قاطع که باعث شود مسابقه‌های دیگر تعیین کند کدام کشور به دور بعدی رقابت‌ها برود.

مهدی خلجی هموند خانواده لیبنتسکی در انستیتو واشنگتن است.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Team's Ambivalent Approach to Protests During the World Cup

دسامبر ۲۰۲۲

S. Houseini

[\(/policy-analysis/iran-teams-ambivalent-approach-protests-during-world-cup\)](#)

BRIEF ANALYSIS

Khamenei Focusing on "External Threats," Not Protest Demands

دسامبر ۲۰۲۲

Omer Carmi

[\(/policy-analysis/khamenei-focusing-external-threats-not-protest-demands\)](#)

BRIEF ANALYSIS

Kurds Against the Iranian Regime: Internal and Regional Implications

December 8, 2022, starting at 1:00 p.m. EST (1800 GMT)

◆
Abdullah Mohtadi ,
Shukriya Bradost ,
David Pollock

(/policy-analysis/kurds-against-iranian-regime-internal-and-regional-implications)

TOPICS

(/policy-analysis/dmkrazy-w-aslah/) دمکراسی و اصلاح

(/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/) عرب و اسلام سیاسی

(/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا

REGIONS & COUNTRIES

(/policy-analysis/ayran/) ایران

(/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس